

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnilstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natane enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kmečke misli.

Misli so pred človeško sodbo proste in naj so one potlej že ali v glavi gospoda ali kmeta. To je nazadnje vse eno, ali brž, ko se misel potem razodene, posebno še v javnem listu, tedaj spada pred človeško sodbo, tako misel kmeta, kakor gospoda in tedaj je sodba tudi prosta in taka, kakor jo misel zasluži. In v zadnjem listu »Mariboričanke« nahaja človek take misli: »kmečke misli o »Slov. Gospodarji« in njegovih klerikalnih pristaših«. Teh »kmečkih mislij« je sila veliko, kajti plete jih »neznan« možič skozi celih 343 vrst. Ali, ljubi bralci, ne vprašajte nas, kake so te misli! O našem listu ne najdeš nobene, možič vé o njem le eno — da imenuje ljudi, ki so slov. krvi pa trobijo v nemški rog, kratko nemškutarje ali tudi nemčurje. To ime je možičju toliko grdo, da imenuje »Slov. Gospodarja« grd, grešni list.

Ljubi Bog, če naše uredništvo nima drugega greha na vesti, tedaj je pač lahko veselo! Take ljudi, »prijazne Nemcem« na škodo slov. ljudstvu, imenuje vsakdo nemškutarje, čemu bi jih torej tudi pri nas, pri našem listu ne imenovali tako? »Kmečke misli« o »Slov. Gospodarji« so torej plitve in puhle, kakor repa v pomladi. Na-nje pa zato novi prerok, brž tisti iz Orehovec pri Radgoni, naj ne trka preveč, sicer se mu zgodi lahko, da ga svet obsodi za — puhlo glavo.

Več pa »misli« ta prerok o častiti duhovščini in kmetih, ki beró »Slov. Gospodarja«. Ali kar pravi o njih, to so izgola otrebki, nabrani iz korita »Tagespošte« in »Mariboržanke« in če jih človek dene, te »kmečke misli«, na sodbo, treba je, da pristavi k vsaki: laž, obrekovanje, bedastoča ali vse ob enem. Nam se zdi škoda besede, škoda prostora, da naj te »kmečke misli« tukaj ponovimo iz »Mariboržanke« ter pristavimo k vsaki, kakor zasluži: ali laž ali obrekovanje ali bedastoča. Tega tudi za naše bralce ni treba: kar govori nemšku-

tar-kričač v kaki oštariji zoper našo častito duhovščino, to vse nahaja človek v »kmečkih mislih« in če je mogoče, to kaj več. Nasim bralcem bode na tem zadosti.

Cesar pa nočemo tiho vtakniti v žep, to je neprestano sklicevanje tega preroka na ljubezen božjega Odrešenika. Po njegovih »mislih« ne sme slov. duhovnik poznati druga, kakor to ljubezen in le o njej govoriti ter le po njej se ravnati. Tako prerok iz Orehovec in tako vsi liberalci, nemški in slovenski! Ali pa je resnica, da je le ljubezen — kršč. vera, zapoved božjega Odrešenika? Odgovor: Kršč. vera je vera ljubezni in božji Odrešenik je včlovečenje ljubezni, toda ne — samo ljubezen: Božji Odrešenik »ljubi pravico in sovraži krivico« (Hebr. 1, 9), če je treba, tudi z bičem v roki. (Jan. 2, 15.) In njegov apostol, sv. Pavel, se grozi »s šibo« (1. Cor. 4, 21) tistim, ki ne živijo po njegovem nauku. Ne vemo, pa skorej gotovo bi božji Odrešenik dnes spletel bič, sv. apostol pa bi vzel šibo v roke — za liberalce in nemškutarje naših dnij. In tako stori in dela slov. duhovščina in se v tem ravna prav po vzgledu svojega božjega Učenika, bodi že potem to liberalcem ljubo ali ne.

H koncu pa nam razodene prerok v »Mariboržanki« še le pravi namen »kmečkih mislij«: naši gg. poslanci mu ne veljajo nič, treba bode drugih — kmetov in že blizo s kolom kaže mož na-se, češ: jaz sem pri volji vsprejeti poslanstvo! Da njemu ne manjka volje zato, znamo, ali prav tako znamo, da kolikor pride v tem na naše kmete, na »Slov. Gospodar« in na častito duhovščino, ne bode nič za-nj iz — »kmečkih mislij«.

Slov. romarji v Rimu.

Mnogoteri se je razveselil naznanila, da se priredi tudi za Slovence romarski vlak v Rim. Težko je pričakoval onega dneva odhoda, da bi zamogel v resnici se napatiti proti večnemu mestu. Skoro pri vsaki večji

postaji znašel se je kak romar, ki je veselo vstopil v vlak, kojega so krasile slovenske in papeževe zastave. Na ljubljanskem kolodvoru pozdravijo nas močni živio-klici, pridruži se nam mnogo naših bratov, in v veselem razgovorjanju drdramo mimo kranjskih pokrajin.

Gledamo tudi na naravo. Pa kako prijetno nas je iznenadila! Med tem, ko je bilo v ljubi domovini še vse žolto in suho, ko široke in dolgočasne puščave na Krasu ni konca ne kraja, odpre se, kakor bi trenil, onkraj Nabrežine ob jadranskem morju najlepša spomlad, vsa v cvetu in zelenju. Občudovanja vredna je prekrasna, rodovitna, pa tudi lepo obdelana italijanska zemlja; vsaka njiva obdana je od zelenih oljkinih ali murvinih dreves, ki so večinoma sklenjena z dolgimi vinskimi trtami. Zdi se nam, kakor da bi gledali le eden velikanski vrt. Po polju so raztrošene bele hišice, vasi ne najdeš, pač pa lepa mesta eno za drugim.

Železni voz hiti po srednji Italiji; romarji so že vsi utrujeni, ponehali so pogovori, ponehala pa tudi molitev. Zdaj se tam doli od daleč pokaže od največje cerkve sv. Petra kupola, ki se mogočno proti nebu dviga nad celim mestom, in z nekakim svetim strahom bližamo se svojemu cilju. — Veliko imajo romarji povedati, kedar pridejo iz Brezja, Višarij, Marijnega Celja itd., pa romar iz Rima bi ne mogel kmalo končati, kar je videl in slišal. Zatoraj ti hočem, dragi bralec, opisati le nekoliko naš sprejem pred sv. očetom. Namen in cilj našega romanja je bil pač sosebno ta, počastiti in se pokloniti sv. očetu Leonu XIII. Če bi še toliko znamenitostij videli, toliko svetih krajev obiskali, pa bi ne mogli priti pred najvišjega pastirja, nezadovoljnost bi nas trla, in nekateri bi menda tudi obžaljeval, da se je podal na tako dolgo pot. Vendar, ko smo si pod vodstvom skrbnega č. g. Žitnika ogledali najslavnejše cerkve, najvažnejša poslopja, prostore itd., podamo se v petek dopoldne veselega obraza v Vatikansko palačo; mimogrede ogledamo si v dolgih sobanah prekrasne slike in kipe in stopimo v velikansko dvorano, kjer bi nas sv. oče sprejeli. Kako težko in željno čakamo, vendar zagledati obličje slavnega Leona! Nekak nemir vlada v naših srcih, vedno pogledujemo proti vratom, ki se imajo odpreti.

Zdaj se zasveti srebrni križ, zablščijo se sulice in čelade švicarske garde in sredi med njimi prinesejo sv. očeta štirje oblečeni v rudeče svilnatem damastu. Ko zagledamo bledobeli obraz, zdi se nam, kakor da bi zrli v kako nebeško prikazen. Tu je vsakdo iz dna srca na ves glas klical: živio papež, živio! Po tem gromovitem srčnem pozdravu zadoni veličastno petje italijanskih pevcev, katerih glasovi so se po dvorani tako čarobno razlegali, da smo bili vsi presenečeni. Ko so Dunajski nadškof kardinal Gruša nagovorili sv. očeta in se je prebral odgovor papežev, podelijo nam sv. oče svoj blagoslov. — Zopet zadoni pevski zbor, med tem pa vzdignejo nosilci sivega starčeka in nesejo ga po sobani od enega do drugega. O to so nepozabljivi trenotki! Znance so jim naš mil. knezoškof še posebej predstavljali. Marsikaterega so od veselja solze polile, ko so mu papež roko podali, ga še po glavi pobožali in kaj vprašali. Mnogoteri si je mislil: čeravno sem ubog slovenski kmetič, uboga Slovenka, vendar kolika sreča me je doletela, da zamorem zdaj gledati v obraz in poljubiti roko poglavarju celega krščanskega sveta!

Čeravno je bilo to romanje z velikimi težavami združeno, vendar prijetni in veseli trenotki ostali mu bodo v spominu do groba.

M. Š.

Cerkvene zadeve.

Ljubezen sv. Očeta Leona XIII. do Slovanov.

(V proslavo 50letnice skofovanja priobčil Fr. Muršič.)

„Ti razganjaš krivoverstev zmote,
Ti rešuješ sužnjike okov,
Vsemu svetu Ti deliš dobrote,
Z neba ljudstvom kličeš blagoslov“.

3. Štiristo let zdihovali so naši ločeni bratje na jugu, v Bosni in Hercegovini pod težkim turskim jarmom, a sedaj so rešeni barbarskih okov. Kakor nam je dobro znano, pomagali so k njih osvobojenju največ naši hrabri, štajerski in kranjski, slovenski junaki. Že 15 let je preteklo, vendar še so vsakemu živo v spominu dogodki, ki so se vršili leta 1878 v Bosni in Hercegovini. Vsakateri, ki se je takrat tamkaj bojeval, še se s ponosom spominja vročega boja, truda in težav, ki jih je prenašal; in »dika naša, naš ponos«, prevzvišeni knez in škof Mihael, naš drugi Slomšek, bili so boj »za krst častni in slobodu zlatno« istega leta.

Akoravno pa je bila osvobojena Bosna in Hercegovina pod slavnima vojskovodjema Filipovičem in Jovanovičem, vendar žalostno je bilo stanje naših slovanskih bratov v duševnem in gmotnem oziru. Tu zopet poseže vmes blaga roka Leonova. Vidi krvaveče rane zapuščenih Slovanov, rane, koje jim je vsekala Turška grozovitost. Da bi jih zacelil, vlije va-nje prav po samaritanski olja krščanske ljubezni in usmiljenja, vlije va-nje vina krščanske vere, da bi jih utrdil in ukrepil v boljše življenje. Iskreno želi, da bi se vrnili ti ljudje v zaščitno, varno naročje sv. katoliške cerkve. Radi tega ustanovi že l. 1881. vrhbosansko nadškofijo, s sedežem v Sarajevu in dve drugi škofiji, namreč v Mostaru in Banjaluki. Prvim nadškofom postavil je mnogo zasluženega dr. Stadlerja, ki blagonosno deluje v prosepah katoličanstva. S tem važnim činom postavil je ljubeči Oče temelj katoliškemu življenju v Bosni in Hercegovini. Od tega časa je pričelo katoličanstvo bujno rasti in procvitati in že l. 1885. šteli ste obe deželi nad 200.000 rimskih katoličanov. Ponosno se sme ozirati sv. Oče na obilni plod svojega truda na Balkanu.

Še več slovanskih ovčic je videl dobri pastir, ki niso bile iz njegovega hleva, tudi te bi si rad pridobil za svoje: na Bolgare je mislil! In te bi rad nerazdružno zvezal z Rimom. Zato jim ustanovi l. 1883. nadškofijo v Carigradu in dve škofiji na deželi. V Galiciji živé zjedinjeni Rusi. Pravoslavni so jih hoteli odvrniti od prave cerkve ter za-se pridobiti. Sv. Oče pa je poslal tjakaj očete jezuvite, ki odgojujejo mlado duhovščino v katoliškem duhu.

Leta 1884 ustanovi Čehom verski kolegij v Rimu. Leta 1887. pa je dobila Črna gora po papeževem dogovoru s knezom Nikito katoliškega škofa s sedežem v Baru ter je ob enem dovolil v tej škofiji slovansko službo božjo. Pa tudi v najnovjšem času deli sv. Oče Slovanom obilno dobrot ter izraža svojo iskreno ljubezen. Lani je umrl kardinal Simeoni, vodnik v Propagandi, katera ima nalogo razširjati sv. vero in voditi katoliške misijone. Na njegovo mesto, ki je za sv. Očetom najodličnejše, posadil je Slovana-Poljaka, po imenu Mječislav, kardinal Ledohowski. To je prvi Slovan, ki je dosegel tako visoko cerkveno čast, imenuje se tudi mali ali rudeči papež. Ni-li s tem počastil vse Slovane?

Lani je tudi ustanovil v Rimu stolico staroslovenskega jezika, lani je razveselil slovenski narod o priliki 1. slov. katoliškega shoda s premilim pismicem. V tem pismu izraža Leon svoje veselje, da se je osnoval slovenski katoliški shod ter prosijo vsem zborovalcem božje pomoči in jim milostno podelijo prošeni apostolski blagoslov. Posebno iskreno pa želi sv. Oče v naših dneh,